

Teitl: Title:	Polisi Ymchwil a Moesegau AU HE Research & Ethics Policy	
Fersiwn: Version	2	
I bwy mae'r Polisi hwn yn berthnasol? Who does this Policy Relate to?	Myfyrwyr / Staff / Myfyrwyr a Staff / Arall (rhowch fanylion) Myfyrwyr	

Cydraddoldeb ac Amrywiaeth / Equality & Diversity

Dolen at Gam 1 Asesu Effaith (ar Gydraddoldeb a'r Gymraeg): / Impact Assessment Stage 1 (Equality & Welsh) link:	Polisi Ymchwil a Moesegau AU - Asesiad Effaith ar y Gymraeg a Chydraddoldeb ac Amrywiaeth Cam 1
<i>Effaith ar yr Iaith Gymraeg</i> <i>Mae asesiad effaith wedi'i gynnal ar y polisi hwn i ystyried ei effaith ar yr Iaith Gymraeg yn unol â Safonau'r Gymraeg (94-104) a Mesur yr Iaith Gymraeg (Cymru) 2011.</i>	<i>Welsh Language Impact</i> <i>Mae asesiad effaith wedi'i gynnal ar y polisi hwn i ystyried ei effaith ar y Gymraeg yn unol â Safonau'r Gymraeg (94-104) a Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011.</i>

Adolygu a Chymeradwyo / Review and Approval

Perchennog y Ddogfen: Document Owner:	<i>Rheolwr Cydymffurfiaeth AU HE Compliance Manager</i>		
Ymgynghoriad/ Consultation:	<i>Grŵp Llywio Addysg Uwch a Mynediad Cynrychiolwyr Myfyrwyr AU</i>		
Dyddiad Cymeradwyo / Date Approved	Cymeradwyaeth y Pwyllgor Mewnol e.e. Grŵp Diogelu / Internal Committee Approval e.g. Safeguarding Group		<i>Grŵp Llywio AU a Mynediad / HE & Access Steering Group 24/04/23</i>
	Pwyllgor Cyfathrebu a Diwylliant / Communications & Culture Committee:		<i>26/04/23</i>
	Pwyllgorau'r Bwrdd / Board Committees:	Pwyllgor Archwilio a Risg / Audit & Risk Committee:	-
		Pwyllgor Cwricwlwm a Safonau / Curriculum & Standards Committee	-
		Pwyllgor Cyllid, Pobl a Diwylliant / Finance, People & Culture Committee:	-
Corff Llywodraethu / Governing Body:		-	
Dyddiad Adolygu: Review Date:	30/09/2026		

Anfonwch y ddogfen wedi ei chymeradwyo i'w chyfieithu gan ddefnyddio'r [Ffurflen Cais Cyfieithu](#)
Send approved document for Translation using the [Translation Request Form](#)

Tabl Cynnwys**Polisi Ymchwil a Moesegau AU**

1. Cwmpas	2
2. Cyflwyniad a Phwrpas	3
3. Diffiniad Ymchwil	3
4. Asesu Risg	3
5. Cyfrifoldebau	3
6. Ymchwil sydd angen Cymeradwyaeth Allanol	5
7. Diogelu Data	5
8. Uniondeb Ymchwil	5
9. Canllawiau Pellach	5
10. Polisi Cwynion, Pryderon a Chanmoliaethau	7
11. Cyfathrebu a Dwyieithrwydd	7
12. Cydraddoldeb ac Amrywiaeth	7

1. Cwmpas

1.1. Mae'r polisi yn berthnasol i holl gyrsiau Addysg Uwch (AU) Coleg Cambria ac i bawb sy'n rhan o'r ymchwil, oni bai bod Polisi yn ei le drwy bartner Prifysgol - gweler y dolenni isod.

1.2. Ymchwil Partneriaid y Brifysgol a Gwybodaeth Moesegau

<i>Prifysgol</i>	<i>Dolen at Polisi Ymchwil a Moesegau</i>
Prifysgol Aberystwyth	https://www.aber.ac.uk/cy/rbi/research/aber-research/good-practice/
Prifysgol Bangor	https://www.bangor.ac.uk/governance-and-compliance/ethics-and-researchethics.php.cy
Prifysgol John Moores Lerpwl (LJMU)	https://www.ljmu.ac.uk/research/world-leading-research
Prifysgol Abertawe	https://www.swansea.ac.uk/cy/y-gyfraith/ymchwil-ysgol-y-gyfraith/moeseg-ymchwil/

Prifysgol Caer	https://www.swansea.ac.uk/law/research/researchethics/
Prifysgol Glyndŵr Wrecsam	https://www.glyndwr.ac.uk/en/Research/Ourresearch/

2. Cyflwyniad a Phwrpas

- 2.1. Rydym yn disgwyl i'r holl waith ymchwil a gyflawnir gan staff, myfyrwyr neu unrhyw un sy'n gysylltiedig â'r ymchwil ar ran Coleg Cambria, gael ei gynnal i'r safonau moesegol uchaf ac yn unol â gofynion deddfwriaeth a pholisi cyfredol.
- 2.2. Mae'r Polisi hwn yn ei le i ddiogelu pawb sy'n cymryd rhan yn y gwaith ymchwil, gan gynnwys, ond nid yn gyfyngedig i;
- 2.2.1. Enw da'r coleg;
  - 2.2.2. Diogelwch pawb sy'n cymryd rhan;
  - 2.2.3. Urddas, hawliau a llesiant y cyfranogwyr;
  - 2.2.4. Sicrhau ei fod yn gyfreithlon;
  - 2.2.5. Lleihau risgiau sy'n codi ar gyfer y gwaith ymchwil;
  - 2.2.6. Sicrhau ymwybyddiaeth foesegol;
  - 2.2.7. Effaith ar yr amgylchedd.

3. Diffiniad Ymchwil

- 3.1. Astudiaeth fanwl o bwnc, yn, enwedig er mwyn darganfod gwybodaeth (newydd) neu ddod i ddealltwriaeth (newydd) .
(<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/research>)
- 3.2. Ymchwiliad systematig ac astudiaeth i ddeunyddiau a ffynonellau er mwyn sefydlu ffeithiau a dod i gasgliadau newydd. (<https://www.lexico.com/en/definition/research>)

4. Asesu Risg

- 4.1. Mae angen mynd i'r afael â'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r holl brosiectau. Dylid tynnu sylw'r Tîm Iechyd a Diogelwch perthnasol at y gofyn am asesiadau risg, a fydd yn cynorthwyo wrth eu datblygu gan ddefnyddio'r templed a ddarperir.

5. Cyfrifoldebau

- 5.1. Amlinellir isod y cyfrifoldebau o ran ymgynghori, cymeradwyo a gweithredu'r Polisi.

5.2. Cyfrifoldebau	
Prifysgol	Dolen i Bolisi Ymchwil a Moesegau
Grŵp Llywio AU a Mynediad (gan gynnwys Cynrychiolwyr Myfyrwyr AU)	<ul style="list-style-type: none"> 1. Cymeradwyo Polisi 2. Cymeradwyo Prosiectau Ymchwil trwy banel o 3 aelod, a gnullwyd gan y Rheolwr Cydymffurfiaeth AU / aelod o'r Tîm AU.

Arweinydd Rhaglen AU	<ol style="list-style-type: none"> 1. Darparu cyngor ac arweiniad i ddysgwyr. 2. Darparu cymeradwyaeth gychwynnol o'r Ffurflen Ymchwil a
----------------------	--

3 / 7

	<p>Moesegau AU.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Cyflwyno'r ffurflen yn dilyn cymeradwyaeth i he@cambria.ac.uk
Dysgwr	<ol style="list-style-type: none"> 1. Syniad yr ymchwil. 2. Trafod y syniad gydag Arweinydd Rhaglen AU 3. Cwblhau Ffurflen Cymeradwyo Ymchwil a Moesegau AU 4. Cyflwyno ffurflen Cymeradwyo Ymchwil a Moesegau AU i'r Arweinydd Rhaglen AU i gael cymeradwyaeth
<u>Ymchwilwyr (gan gynnwys Ymchwilwyr sy'n Fyfyrrwyr)</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yn gyfrifol am wneud y cais ac aros nes rhoddir cymeradwyaeth lawn cyn dechrau eu prosiect. Maent hefyd yn gyfrifol am uniondeb y prosiect ymchwil (gweler yr adran 'Uniondeb Ymchwil' isod). 2. Yn gyfrifol am ymglyfarwyddo eu hunain â'r Polisi (neu Bolisi Partner Prifysgol), y gofynion ar gyfer adolygu a chymeradwyo ymchwil yn foesebol a chynnal yr astudiaeth yn unol ag arferion ymchwil da a chanllawiau moesebol proffesiynol sy'n berthnasol i'w maes pwnc. 3. Mae ymchwilwyr yn gyfrifol am gael caniatâd gan gyfranogwyr gan ddefnyddio'r Ffurflen Ganiatâd Ymchwil AU. Dim ond ar ôl cael cymeradwyaeth i'r prosiect fynd yn ei flaen y gellir gwneud hyn. Dylid storio'r rhain yn ddiogel ac yn unol â Diogelu Data/GDPR fel y nodir yn y Polisi hwn.
<u>Cynorthwylwyr/ Partneriaid Ymchwil</u>	Dylent sicrhau bod unrhyw waith a wnânt ar brosiect ymchwil yn cael ei gymeradwyo'n llawn yn foesebol.
<u>Goruchwylwyr ar gyfer Ymchwilwyr sy'n Fyfyrrwyr</u>	Yn gyfrifol am sicrhau bod myfyrrwyr yn ymwybodol o'r Polisi (neu Bolisi Partneriaid Prifysgol), bod angen cymeradwyaeth lawn cyn dechrau unrhyw ymchwil a bod y Polisi yn cael ei dilyn gan fyfyrwyr.

5.3. Lle gofynnir i 3 aelod o'r Grŵp Gweithredol Llywio AU a Mynediad (heb gynnwys y Rheolwr Cydymffurfiaeth AU) gymeradwyo unrhyw Geisiadau Ymchwil o bell o fewn 10 diwrnod gwaith i'w cael gan y Rheolwr Cydymffurfiaeth AU neu aelod arall o'r Tîm AU. Ni fydd aelodau o'r grŵp a ofynnir i gymeradwyo'r Ymchwil yn cymryd rhan uniongyrchol yn y Gyfarwyddiaeth lle mae'r ymchwil yn rhan ohoni, na chymryd rhan uniongyrchol yn unrhyw un o'r camau cymeradwyo eraill. Bydd y Partneriaethau Addysg Uwch a'r Rheolwr Cydymffurfio yn cydlynu cymeradwyaeth o bell ac yn cadw cofnodion priodol.

6. Ymchwil sydd angen Cymeradwyaeth Allanol

6.1. Mae angen cymeradwyaeth allanol ar rai mathau o brosiectau ymchwil. Gall hyn fod oherwydd gofynion trwyddedu a deddfwriaethol. Rhestrir rhai enghreiffiau isod. Nodwch nad yw'r rhestr hon yn gyflawn a chyfrifoldeb yr aelod o staff sy'n ceisio am

gymeradwyaeth yw sicrhau cydymffurfiaeth â'r holl ddeddfwriaeth a gofynion perthnasol;

- 6.1.1. HNS a Gofal Cymdeithasol;
- 6.1.2. Deddf Meinweoedd Dynol (2004);
- 6.1.3. Deddf Galluedd Meddyliol (2005);
- 6.1.4. Ymchwil cysylltiedig ag iechyd sy'n ymwneud â charcharorion;

4 / 7

- 6.1.5. Ymchwiliadau clinigol o ddyfeisiau meddygol;
- 6.1.6. Cyfranogwyr nad ydynt yn fodau dynol.

7. Diogelu Data

- 7.1. Yn unol ag Amserlen 2 Rhan 6 y Ddeddf Diogelu Data 2018 - yn seiliedig ar Erthygl 89 o'r Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol (GDPR) - ni fydd canlyniadau'r ymchwil neu unrhyw ystadegau dilynol "*ar gael mewn modd sy'n nodi pwnc data*".
- 7.2. Bydd data personol a gesglir ar gyfer cyflawni'r prosiect ymchwil yn cael ei drin yn unol â'n Polisi Diogelu Data a dim ond drwy gydol y prosiect y caiff ei gadw, yna bydd yn cael ei ddileu neu ei ddiarhio ar ôl cwblhau'r prosiect.
- 7.3. Bydd ffurflenni caniatâd a gwblhawyd gan gyfranogwyr yn cael eu cadw am byth ar ffurf ddiigidol. Dylid sganio'r rhain yn electronig i HE@cambria.ac.uk.

8. Uniondeb Ymchwil

- 8.1. Dylai ymchwilwyr sicrhau bod y gweithgaredd ymchwil arfaethedig yn cydymffurfio â'r egwyddorion arfer da fel y nodwyd yn y Cod Ymarfer Ymchwil y Swyddfa Uniondeb Ymchwil y DU - <https://ukrio.org/publications/code-of-practice-for-research/>. Mae hwn yn gosod cyfrifoldebau a gwerthoedd sy'n berthnasol i ymchwil.
- 8.2. Cwblhewch y [Rhestr Wirio Awgrymedig UKRIO ar gyfer Ymchwilwyr](#) ar gyfer eich prosiect cyn i chi gwblhau'r [Ffurflen Cymeradwyo Ymchwilio a Moesegau AU](#).

9. Canllawiau Pellach

- 9.1. Rhaid i ymchwilwyr fod yn ymwybodol o'r holl ganllawiau a pholisi uniondeb ymchwil perthnasol a chydymffurfio â nhw (gan gynnwys Canllawiau a gofynion Partner Prifysgol). Dylai ymchwilwyr fod yn ymwybodol hefyd o'u canllawiau proffesiynol perthnasol a chydymffurfio â nhw.
- 9.2. Canllawiau Arferion Ymchwil Da Cyffredinol
  - 9.2.1. Cod Ymarfer Swyddfa Uniondeb Ymchwil y DU ar gyfer Ymchwil:
<http://www.ukrio.org/publications/code-of-practice-for-research/>
  - 9.2.2. Polisi a Chanllawiau Cynghorau Ymchwil y DU ar Lywodraethu Ymddygiad Ymchwil Da:
<https://www.ed.ac.uk/files/imports/fileManager/RCUKPolicyandGuidelinesonGovernanceofGoodResearchPracticeFebruary2013.pdf>
  - 9.2.3. Concordat Prifysgolion y DU i Gefnogi Uniondeb Ymchwil:
<http://www.universitiesuk.ac.uk/highereducation/Pages/Theconcordattosupportres>

9.3. Codau Ymarfer Proffesiynol

9.3.1. Cod Moeseg Ymchwil Dynol Cymdeithas Seicolegol Prydain:

<https://www.bps.org.uk/guideline/bps-code-human-research-ethics>

5 / 7

9.3.2. Canllawiau Cymdeithas Gymdeithasegol Prydain ar Ymchwil Moesegol:

<https://www.britisoc.co.uk/publications/ethics/>

9.3.3. Cymdeithas Anthropolegwyr Cymdeithasol y DU a Chanllawiau Moesegol y Gymanwlad ar gyfer Arfer Ymchwil Da:

<http://www.theasa.org/downloads/ASA%20ethics%20guidelines%202011.pdf>

9.3.4. Canllawiau Moesegol Cymdeithas Ymchwil Addysgol Prydain:

<https://www.bera.ac.uk/publication/ethical-guidelines-for-educational-research-2018>

9.3.5. Safonau Moesegol Cymdeithas Ymchwil y Farchnad:

<https://www.mrs.org.uk/standards/guidelines.htm>

9.3.6. Canllawiau Arfer Dda y Gymdeithas Ymchwil Gymdeithasol :

<https://the-sra.org.uk/SRA/SRA/Resources/Good-Practice.aspx?hkey=ccb6430d-24a0-4229-8074-637d54e97a5d>

9.3.7. Prosiect RESPECT y Comisiwn Ewropeaidd (Codau Proffesiynol a Moesegol ar gyfer Ymchwil Gymdeithasol-Economaidd sy'n Gysylltiedig â Thechnoleg):

<https://the-sra.org.uk/SRA/SRA/Ethics/The%20RESPECT%20project.aspx>

9.4. Ymchwil Feddygol

9.4.1. Fframwaith Llywodraethu Ymchwil yr Adran Iechyd ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol:

<https://www.gov.uk/government/publications/research-governance-framework-for-health-and-social-care-second-edition>

9.4.2. Gwasanaeth Moeseg Ymchwil Cenedlaethol:

<https://www.hra.nhs.uk/about-us/committees-and-services/res-and-recs/>

9.5. Cynghorau Ymchwil

9.5.1. Cyngor Ymchwil y Celfyddydau a'r Dyniaethau: <https://www.ukri.org/councils/ahrc/>

9.5.2. Cyngor Ymchwil Biotechnoleg a Gwyddorau Biolegol:

<https://www.ukri.org/councils/bbsrc/>

9.5.3. Cyngor Ymchwil Economig a Chymdeithasol: <https://www.ukri.org/councils/esrc/>

9.5.4. Cyngor Ymchwil Meddygol: <https://www.ukri.org/councils/mrc/>

10. Polisi Cwynion, Pryderon a Chanmoliaeth

10.1. I ddechrau, gallwch siarad yn uniongyrchol â'r staff dan sylw. Os na allwch ddatrys eich cwyn yn y modd hwn neu os oes gennych unrhyw bryderon am unrhyw un o'n prosiectau ymchwil, cyfeiriwch at ein Polisi Cwynion, Pryderon a Chanmoliaeth sydd ar gael [yma](#).

6 / 7

11. Cyfathrebu a Dwyieithrwydd

11.1. Mae'r Polisi a'r ffurflenni cysylltiedig wedi'u cyfieithu ac maent ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg. Cynhaliwyd Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb wrth ddrafftio'r Polisi hwn a gellir ei weld ar glawr y ddogfen.

12. Cydraddoldeb ac Amrywiaeth

12.1. Cynhaliwyd Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb wrth ddrafftio'r Polisi hwn a gellir ei weld ar glawr y ddogfen.

